

Szeged, az áruáteresztő központ az EU-határ mentén

Trianonra emlékeztet a mostani útkeresés

Szeged gazdaságának Trianon utáni útkeresése sokban hasonlít a közelmúlthoz, a rendszerváltást követő évek leépüléséhez. Jelenkori történelmünk újabb, Nyugat-Európából kiinduló, de a régiót immáron kedvezően érintő hatása 2004-ben várható – jósolja meg egy disszertáció.

Szeged logisztikai szerepvállalásáról írt PhD értekezést és védte is meg azt nemrégiben Tráser Ferenc, a Szegedi Tudományegyetem gazdasági és műszaki főigazgatója, a Magyar Közgazdasági Társaság Csongrád megyei szervezetének elnöke. Aktuálisabb témát nem is találhatott volna egy közgazdász, hiszen a dolgozat nyilvános vitáját csaknem egy időben tartották azzal az eseménnyel, amikor Medgyessy Péter miniszterelnök az E75-ös főút melletti 45 hektárnyi korábbi állami területet a városnak juttatta logisztikai központ építésére.

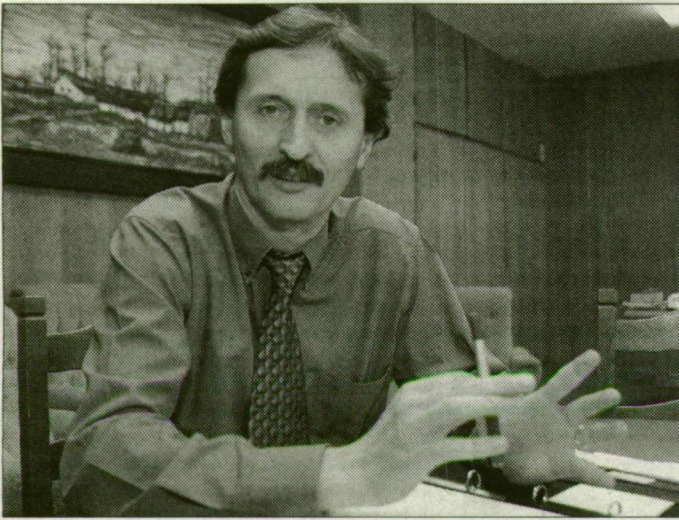
Pedig amikor Tráser Ferenc két évvel ezelőtt, Mészáros Rezső akadémikus témavezetésével kutatómunkába fogott, még ezeket az eseményeket nem sejtette előre. A 19 éve a szegedi egyetemen közgazdászokat oktató szakembert akkor az inspirálta a PhD fokozat megszerzésében, hogy a tanár ne maradjon le volt tanítványai mögött egy lépéssel sem.

A kutatómunka során bukkant szoros összefüggésekre a napi történésekkel. Az a furcsa helyzet állt elő – elemezte a múltat Tráser –, hogy a trianoni döntések utáni és az Európai Unió előtti Szeged helyzete gazdasági megközelítésben szinte egyforma. Trianon előtt olyan optimális, az aranykort idéző térszerkezeti egyensúly alakult ki a város körül, hogy a feldolgozóipar alapanyagbázisa arányos volt annak kibocsátásával a kender-, a hús- és a paprikaiparban. Ez drasztikusan megváltozott Trianon után, a szegedi ipar vákuumba került, egy hatalmas beszállítói körtől elszakadt. Az 1990-es évekig háborúkon, a szocializmus időszakán átívelve alakult ki megint egy olyan egyensúly és fogyasztói kör Szeged vonzáskörzetében, amely maga alá rendezte a szállítókat. Ezt a folyamatot állította meg a rendszerváltás, s míg Trianon előtt a beszállítói, most a vevői oldal „lett megcsönkítva” azzal, hogy a gyárak bezárásával emberek tízezrei veszítették el a munkahelyüket.

Tíz évvel ezelőtt tehát ugyanazt éltük át, mint őseink Trianon után. A hatás is kísértetiesen megegyező: vergődik a szegedi feldolgozóipar, a kender-, a hús-, a gabonaágazat pedig – a tejet leszámítva – befucscsolt. Hetven évvel ezelőtt, a második világháborút megelőzően futott fel újra az ipari termelés, és most az a kérdés, hogy a „második Trianon” után mikor következhet be az újabb fellendülés. Hogy Szeged ne fogyasztó, hanem előállított értékben nettó kibocsátó legyen. Ma az látszik, hogy mivel átvonult felettünk a tőke, átnyúltak felettünk a nyugat-európai cégek, abban már nem gondolkodhatunk, mint 1920-ban. Csak a komparatív előnyeinkre építhetünk, amelyek a logisztikában testesülnek meg: egy áruelosztó, továbbfeldolgozó feladatkörben, mivel a híres szegedi feldolgozóipar tőke hiányában leépült. Eközben a nagy szolgáltató cégek is elemek Szegedről, más-hová helyezték székhelyüket.

Tehát csak rá kell néznünk a térképre – mondja Tráser Ferenc –, hogy leolvassuk róla: nincs más esélyünk, mint kihasználni azt a logisztikai helyzetet a leendő EU-határ mentén, hogy itt nemcsak egy áteresztő, hanem egy árut átcsoportosító, elosztó, továbbfeldolgozó központ jöhessen létre. Mindannyiunk érdekében.

FEKETE KLÁRA

Tráser Ferenc

Fotó: Miskolczy Róbert

Kevés az allergológus, sok az allergiás

A rossz kezelés súlyosabb állapothoz vezethet

Hazánkban évről évre emelkedik az allergiások száma, ugyanakkor kevés a kezelésben jártas szakember.

Az allergológiai az orvoslás külön területe, egy már meglevő szakvizsgára épülő végzettség szükséges alapos ismeretéhez – magyarázza a Szegedi Tudományegyetem bőrgyógyászati és allergológiai klinikájának docense, Bata Zsuzsanna, az allergológia ambulancia vezetője. Az országos statisztikák szerint hazánkban 182 aktív allergológus tevékenykedik. Elsősorban bőrgyógyászok, fül-orr-gégészek, tüdőgyógyászok, belgyógyászok teszik le az immunológiai – allergológiai szakvizsgát. Mivel az allergiás reakció igen gyakran bőrtünetekkel jelentkezik, ezért is jellemző, hogy bőrgyógyászok

képezik tovább magukat allergológussá.

A szakambulancián

A szegedi bőrklinikán több ilyen szakképesítésű szakorvos dolgozik, s az 1983 óta működő szakambulancia tulajdonképpen a legkomplikáltabb esetek kivizsgálására és kezelésére lenne hivatott. Ám pontosan azért, mert igen kevés a képzett allergológus, s egyre több az allergiában szenvedő beteg, a klinika sem teheti meg, hogy csak a súlyos tünetekkel küszködő allergiásokat látja el.

A bőrgyógyászati klinika ambulanciáján jelentkezők döntő része parlagfű allergiás, vannak szép számban gyógyszerérzékenyek, és itt kezelik a legsúlyosabb tüneteket produkáló méh-

A kamukamerától a filléres matricáig

Védtelen tárgyak mustrája

Az ország különböző pontjain az elmúlt hetekben, hónapokban számos, jelentős értékű műtárgyat loptak el. Egy vagyoni védelmi szakértővel együtt megnéztük, hogy a szegedi múzeumban biztonságban vannak-e a műkincsek. Közben bekukkantottunk kisebb boltokba és egy pénztáratba is. Tapasztalataink – egy-két kivételtől eltekintve – lehangelőak.

Ballagásra szánt ajándék után érdeklődtem Szeged egyik kicsinyke, aranytárgyakat árusító boltjában. Rendkívül udvarias eladó fogadott, a kínálatra sem lehetett panasz de – mint Németh Ferenc, a Csongrád Megyei Vagyonvédelmi Kamara elnöke megjegyezte – a választéknál csupán a boltos szerencséje volt nagyobb.

– Ha most egy fegyvernek látszó tárggyal arra kényszerítjük, adja át a gyűrűket, láncokat, kitűzőket és medálakat, semmi esélye nincs a védekezésre. A boltot mindössze egy „kamukamera” védte, riasztót sehol sem láttam, biztonsági ajtóra sem áldozott a tulajdonos. A legnagyobb probléma pedig az, hogy egyedül tartózkodott az üzletben – összegezte a hiányosságokat az elnök szegedi sétánk első állomásán.

Lehangoló a helyzet

– Többéves tapasztalat mondatja velem, hogy a helyzet nagyon lehangelő. Szegeden, de igaz ez Csongrád megye más városaira, közsegeire is, rosszul védettek a boltok, a tulajdonosok csak a legvégső esetben – fogalmazhatok így, ha marad rá pénz – költenek értékeik védelmére. Egy-egy hevederzárát még beszereltetnek, riasztóra már sokkal kevesebben áldoznak, olyan berendezés pedig, amelyek a rendőrségen, vagy valamelyik védelmi szolgálatnál is jelezne, ha támadás éri a

A múzeumokban sem tudják minden lépését követni valamennyi látogatónak. Felvételünk illusztráció.

Fotó: Schmidt Andrea

boltot, nagyon kevés akad – összegezte tapasztalatait Németh Ferenc.

Az egyik bankban, az OTP Takaréktár utcai épületében már sokkal jobb a helyzet:

– Már a belépéskor kamera követi az ügyfél minden lépését, be-kamerázva az összes rejt, komoly riasztórendszert szereltek be, s a biztonsági őrök is figyelik a hozzájuk érkezőket. Látja, minket máris „kiszúrtak”, mint gyanúsán figyelgető alakokat – biccentett a bennünket méregető egyenruhások felé szakértőnk.

Rácsok az ablakon

Hasonlóan jó tapasztalatokat szereztünk az igazságügyi palotában is. Három éber őr a belépéskor mellett, fémkereső detektor, csomagellenőrző röntgen. A rosszban sántikáló ügyfél eleve esélytelen – jegyezte meg Németh Ferenc. A biztonsági szakértő a nagypostára érve már nem volt ennyire elégedett.

– Az épület védelme (vastag rácsok az ablakon) kifogástalan, mint ahogy a technikai védelemre (kamerák, riasztók) is áldoztak. Ám biztonsági őr sehol sincs az ügyféltérben, pedig ha valahol, hát a postán hullámozó tömegben igencsak felbátorodhatnak a zsebtolvajok, s egy-egy esetleges szóváltáskor is nagyon jól jönne, ha az úgynevezett élő erőt is bevethetnék a biztonságért felelősek.

A tárló sem biztonságos

Németh Ferenc a Móra Ferenc Múzeumban szerezte a legkedvezőtlenebb tapasztalatokat. Rendkívül kedves, készséges teremőrök fogadtak, de minden szoba valamennyi sarkát ők sem látják. Böven lett volna arra lehetőségünk, hogy néhány kisebb méretű, értékes műtárgyakat zsebeinkbe, táskáinkba rejtünk.

– A tárlók mögött kiállított tárgyak védelme sem megoldott, az üveg kimozdításával innen bármit elemlhetne egy-két szemfü-

lesebb tolvaj. Mint ahogy ezektől a kedves néniktől sem várható el, hogy birokra kelljenek egy zsákmányával menekülő tolvajjal – kommentálta a látottakat Németh Ferenc.

– Sokan még mindig azt hiszik, hogy egy-egy intézmény, bolt vagyoni védelme horribilis összeget emészt föl, ezért inkább meg sem keresik a vagyonvédelmi szakembereket, arra kérve, készítsenek kockázati tervet. Az biztos, hogy mondjuk a múzeum tökéletes őrzésvédelme nem olcsó mulatság, de például egy-egy kisboltnál már az is elriaszthatja a rablókat, ha húsz forintért nyomtatott matricát lát az ajtón: Ez az üzlet riasztóberendezéssel felszerelt! Elárulom: a szegedi boltok többségéről még ez a papírdarab is hiányzik. Kérdem én, nagyon meg kell lepődünk, amikor azt halljuk, hogy könnyű zsákmány reményében símaszkkal a fején kopogtat a bevételeért a rabló? – köszönt el sétánk végén Németh Ferenc.

BÁTYI ZOLTÁN

Nemzetközi vitafórum: történelmek az irodalomban

Germanisták a Grand Caféban

A göttingeni, a lengyelországi toruni és a szegedi egyetem germanistái évente rendeznek konferenciákat a kortárs irodalom témáiból. Az idén a Szegedi Tudományegyetem Bernáth Árpád professzor vezette Germán Filológiai Intézete látja vendégül a német és lengyel oktatókat és kutatókat. A trilaterális vitafórum – amelynek helyszínéül a szegedi Grand Café – témája: törté-

nelem, történelmek az irodalomban.

A német nyelvű előadások, vitafórumok tegnap délután kezdődtek: Márai Sándor A gyertyák csonkig égnek című regényéről volt szeminárium, Fried István professzor pedig Márai életművéről tartott előadást. Ma délelőtt 10 órától Günter Grass-novella, továbbá Kertész Imre Sorstalansága és Gáyanapló című műve lesz a

téma. Bruno Schulz Tavasz, valamint Darvasi László A veinhageni rózsabokrok című elbeszéléséről lesz szeminárium csütörtökön. A trilaterális germanisztikai fórum Darvasi német nyelvű szerzői estjével zárul csütörtökön este 7 órakor. Az író fölölvas A lojangi kutyavadászok című novelláskötetéből, amelyet nemrég adott ki német nyelven a Suhrkamp kiadó.

S. E.

Fogyatékosok internetes magazinja

Már magyar nyelven is elérhető azok az információk, amelyek a fogyatékosokkal élő emberek európai évével kapcsolatosak.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Megkezdte működését az az internetes magazin, amely a hazai sérültek számára nyújt segítséget a www.eypd2003.hu és a www.fogyatekosokeve.hu internetcímen.

A fogyatékos emberek itthoni mozgalmának sokáig hiányzott egy olyan honlap, amely az év eseményeiről tudósít, eddig ugyanis magyar nyelven csak szétszórtan jelentek meg információk – tájékoztatta lapunkat Horváth László, az internetes oldal alapítója, aki szerint csak akkor lehet hatékony a hazai fogyatékosügy, ha az érintettek közösen tesznek sorsuk jobbra fordulásáért. Ennek megfelelően a magazin oldalain bárki lehetőséget kap arra, hogy megszerveze saját kampányát, értesítse az olvasókat a lakókörnyezetében szervezett eseményekről, vagy épp írásával járuljon hozzá a társadalom tudatformálásához. A honlap megismerteti a fogyatékosokkal élő emberek európai éve rendezvényesorozat céljaival, a kezdeményezés részleteivel, olvashatók az évvel kapcsolatos hírek, fordítások, az érdeklődők előre tájékozódhatnak a hazai események helyéről, időpontjáról.

KALOCSAI KATALIN